

VÝSTAVA „HUSTOPEČE V BELLE ÉPOQUE“

Výstava *Hustopeče v belle époque*, která se ve dnech 29. června–31. srpna uskuteční v Městském muzeu a galerii, představuje politický, společenský a kulturní život v letech 1890–1914. V našich zemích do tohoto období spadá konec panování císaře Františka Josefa I., které bylo zakončeno hrůzným epilogem: světovou válkou, kterou starý mocnář započal 28. července 1914 vypovězením války Srbsku.

Ve zmiňovaném čtvrtletí zaznamenaly Hustopeče nejvýznamnější politický vzestup ve své historii. Byly sídlem okresního hejtmanství, které tvořilo 77 obcí, jež náležely ke třem soudním okresům (soudní okres Hustopeče, Klobouky a Židlochovice). Vedle hejtmanství ve městě sídlily i další důležité úřady okresní politické správy: okresní soud s prokuraturou, berní úřad, četnictvo, finanční stráž, cejchovní úřad, katastrální měřičský úřad, notářská kancelář, okresní školní rada, poštovní úřad.

Celá „krásná doba“ je v Hustopečích spjata se starostováním Eduarda Schleimayera, který svůj úřad zastával neuvěřitelných 31 let (1888–1919). Schleimayer byl zároveň poslancem zemského sněmu, rytířem řádu Franze Josefa, čestným občanem Břeclavi, ředitelem německé spořitelny, obchodníkem, vynikajícím vinařem a členem mnoha spolků. Za jeho éry došlo k vybudování lokální dráhy (1894), městských jatek a nové radnice (1906).

Hustopeče zažívaly období nevídané občanské angažovanosti. Jedním z jejich nejvýraznějších projevů byla enormní spolková činnost. Do roku 1890 se v Hustopečích ustavilo na 50 zájmových organizací, které zahrnovaly spolky vojenské, politické, čtenářské, zemědělské, školní, zábavní-stolové, profesní, tělocvičné. Na razanci získávaly především spolky nacionální, které měly povzbuzovat německé národní vědomí.

Česká menšina, k níž se v roce 1910 hlásilo jen 420 osob (přičemž Němců bylo 3 039), se v tomto období začala kulturně emancipovat. Zcela mimořádným způsobem k tomu přispíval i slavný malíř Alfons Mucha, čelný představitel tehdy panujícího secesního stylu. Česká emancipace dosáhla svého vrcholu v září 1909 otevřením první české školy. Německé protireakce si díky své brutalitě vyžádaly mimořádný policejní zásah a vyvolaly protestní akce v širokém okolí i interpelace v zemském sněmu.

Církevní poměry v Hustopečích nebyly tak vyhraněné jako ty nacionální. 90% obyvatelstva tvořili katolíci. Židé, kteří se instalací rabína v roce 1897 osamostatnili od podivínské obce, zaujímali 7% (260 osob) a evangelíci 3% (cca 109 osob).

Protože Hustopeče byly zemědělským městem bez významnějšího průmyslu, měl na zdejší život katastrofální dopad révokaz, který byl objeven poprvé v roce 1902 v hoře Murker. V době jeho náporu byly Hustopeče městem s největším množstvím vinic (578 ha) na celé Moravě.

V éře *belle époque* se v Hustopečích narodili tři významné osobnosti: politik a historik Johann Wolfgang Brügel, průkopník okrasného zahradnictví a krajinářské architektury Jaromír Scholz a akademický malíř Jan Obšil.

Dlouhá léta míru (1867–1914) byla ukončena do té doby největším válečným konfliktem v moderních dějinách. Válka, vyhlášená oficiálně jako odvěta za atentát srbských studentů na následníka trůnu Ferdinanda d' Este v bosenském Sarajevu, nečekaně přerostla v dlouhý konflikt, do nějž se postupně zapojily všechny významnější světové státy. Bojeschopní muži z Hustopečí a Hustopečska museli v průběhu války chodit k odvodu, který probíhal v hotelu Austria (dnes Společenský dům). Většina byla povolána do řad moravského pěšího pluku č. 99 se sídlem ve Znojmě. 83 mužů z Hustopečí položilo svůj život na ruské, balkánské nebo italské frontě.

Soňa Nezhodová